

прѣдизвикване на сждбоносното турско нахълтване. Българи и сърби участвуваха въ тая борба много послѣдователно: Михаилъ помагалъ на шурия си Андроникъ III (1321—1341), а сърбитѣ на Андроникъ II. Всѣкой отъ тѣхъ се е мамѣлъ отъ надеждата да откопчи по нѣкое и друго парче отъ разкапващата се Византия, безъ да се обърнатъ назадъ и видятъ, че собственнитѣ имъ царства бѣха вече разкапани. Послѣдното се отнася най-вече за България, защото сърбитѣ, водени отъ можщи прѣзъ тоя вѣкъ властелини, бѣха еднички въ тая борба, които най-добрѣ си схващаха ролята. Съ тия полуостровни междуособици, раздухвани отъ призрачни императори, царе и царчета, се тури градивото на великото турско могъщество, което нанесе и послѣдния ударъ надъ Византия и цѣлия П-въ.

Посочването на любопитния фактъ, че Ц-дъ въ надвечерието на българското сгромолясване безъ малко щѣлъ да падне въ български ржцѣ, напомня думитѣ на Османъ паша за падането на Плѣвенъ по адресъ на Ромѣнитѣ. Българитѣ, освѣнъ че не можеха да станатъ владѣлци на Ц-дъ, но тѣ отъ врѣмето на Асѣна II не съумѣха да запазятъ и осигурятъ това, което можщитѣ имъ прѣдшественници спечелиха прѣди шестъ вѣка. Достатъчно е да се припомни, че особно за юго-източна България, границитѣ ни съ Византия до падането ни подъ Турцитѣ не отидоха много далечъ отъ тия, които бѣха начѣртани още отъ Тервела (съ малки изключения почти днешнитѣ ни юго-източни граници съ Турция¹⁾). Въ 1327 г. Михаилъ съ българи и татари, очевидно слѣдъ като минава Балкана при Сливенъ, се отзовава въ Ямболъ, заедно съ храбрия си вождъ Иванъ. Тукъ Ямболъ се нарича Диамполъ (*Διάμπολις*), а, при това, въ български владѣния и надъ византийскитѣ граници: *Michaelem Toesorum regem in suis et Romanorum confiniis apud urbem suam nomine Diampolin castra locasse*²⁾. Обаче, отишлиятъ отъ тукъ българи да взематъ Ц-дъ, подъ претекстъ за сѣюзъ съ стария Андроникъ, за-

¹⁾ Чирменъ или прѣзъ визирания вѣкъ — Черноменъ, дѣто се сключва военниятъ сѣюзъ между българи и византийци при Михаилъ, не ще е лежалъ въ българската територия, а подъ нея. Ср. Cantac. I. 208.

²⁾ Cantac. I. 294. Ср. Parisot, за Кантакузина, 1845, p. 92.